

KESKKONNAAMET

NEPSTE HOIUALA KAITSEKORRALDUSKAVA 2015-2024

SISUKORD

1. SISSEJUHATUS	3
1.1. Ala iseloomustus	3
1.2. Maakasutus.....	3
1.3. Huvigrupid	4
1.4. Nepste hoiuala kaitsekord	5
1.5. Uuritus.....	5
1.5.1. Läbiviidud inventuurid ja uuringud	5
1.5.2. Riiklik seire	6
1.5.3. Inventuuride ja tulemusseire vajadus.....	6
2. NEPSTE HOIUALA KAITSEVÄÄRTUSED JA KAITSEMEETMED.....	8
2.1. Elustik	8
2.1.1. Must-toonekurg	8
2.1.2. Laanerähn.....	8
2.2. Elupaigatüübid	8
2.2.1. Jõed ja ojad (3260).....	8
2.2.2. Vanad loodusmetsad (9010*)	9
2.2.3. Rohunditerikkad kuusikud (9050)	10
4. NEPSTE HOIUALA KAVANDATAVAD KAITSEKORRAL-DUSLIKUD TEGEVUSED, EELARVE JA AJAKAVA	12
4.1. Tegevuste kirjeldus	12
4.1.1. Hoiuala piiritähiste uuendamine ja tähistamata piirilõikude tähistamine	12
4.1.2. Kaitsekorra muutmine.....	13
4.2. Eelarve	14
5. NEPSTE HOIUALA KAITSEKORRALDUSKAVA TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE JA UUENDAMINE.....	15
6. KASUTATUD MATERJALID	16
LISAD	17
Lisa 1. Väljavõte Nepste hoiuala kaitset reguleerivatest õigusaktidest	18
Lisa 2. Nepste hoiuala kaart.....	21
Lisa 3. Nepste hoiuala väärtuste koondtabel.....	22
Lisa 4. Ettepanek Nepste loodusala kaitse-eesmärkide ja Natura andmebaasi muutmiseks	23

Nepste hoiuala kaitsekorralduskava on koostatud aastateks 2015 – 2024. Kava koostamisel lähtuti olemasolevatest andmetest. Kaitsekorralduskava koostamisel juhinduti Eesti Vabariigi kehtivast seadusandlusest ja Kaitsekorralduskava koostamise juhendist.

Vastavalt looduskaitseseaduse § 25 on kaitsekorralduskava hoiualade ja kaitsealade alapõhise kaitse korraldamise aluseks. Kaitsekorralduskava kinnitab Keskkonnaameti peadirektor. Teave kaitsekorralduskava kinnitamise kohta avalikustatakse Keskkonnaameti kodulehel.

Käesoleva Nepste hoiuala (Nepste loodusala) kaitsekorralduskava eesmärk on:

- Anda lühike ülevaade kaitstavast alast – selle kaitsekorrast, kaitse-eesmärkidest, rahvusvahelisest staatusest, maakasutusest, huvigruppidest ning alal läbiviidavast riiklikust seirest;
- Analüüsida ala eesmärke ning anda hinnang iga põhiväärtuseks oleva liigi, elupaiga vm väärtuse seisundile;
- Arvestades alale seatud eesmärke määrata mõõdetavad kaitse-eesmärgid ja kaitsekorralduse oodatavad tulemused kaitsekorraldusperioodi lõpuks ning 30 aasta perspektiivis;
- Anda ülevaade peamistest väärtusi mõjutavatest tegevustest, kirjeldada kaitseks vajalikke meetmeid koos oodatavate tulemustega;
- Määrata põhiväärtuste säilimisele, taastamisele ja tutvustamisele suunatud kaitsekorralduslike tegevuste elluviimise plaan koos tööde mahu, koha, ulatuse kirjelduse ja orienteeruva maksumusega;
- Luua alusdokument kaitseala kaitsekorralduslike tööde elluviimiseks ja rahastamiseks.

Kaitsekorralduskava koostamist koordineeris Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regiooni kaitse planeerimise spetsialist Meelis Suurkask (tel: 516 4997, e-post: meelis.suurkask@keskkonnaamet.ee) ja kaitsekorralduskava koostas Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regiooni looduskaitsebioloog Tarmo Männigo (tel: 5334 1653).

Nepste hoiuala kaitsekorralduskava projekt oli avalikuks aruteluks Keskkonnaameti kodulehel ajavahemikul 27 jaanuarist 7 veebruarini 2014. Valminud kaitsekorralduskava avalik tutvustus ja arutelu toimus 11. veebruaril 2014. RMK Laiksaare kontoris.

1. SISSEJUHATUS

1.1. Ala iseloomustus

Nepste hoiuala (edaspidi *hoiuala*), mis on ühtlasi samades piirides ka Natura 2000 võrgustikku kuuluv Nepste loodusala, paikneb Pärnu maakonnas Häädemeeste vallas Nepste külas. Nepste hoiuala pindala on 34,02 ha. Nepste hoiuala kaart on toodud lisa 2. Valdavalt on ala kaetud lehtpuumetsaga, domineerivad kask, haab, sanglepp, kuusk. Hoiuala poolitab keskelt kõrgepingeliin. Hoiuala lõuna- ja läänepiir kulgeb mööda Nepste oja. Nepste oja on madal, käänuliste kallastega ning hoiuala piiril ja territooriumil on säilinud oja looduslik voolusäng.

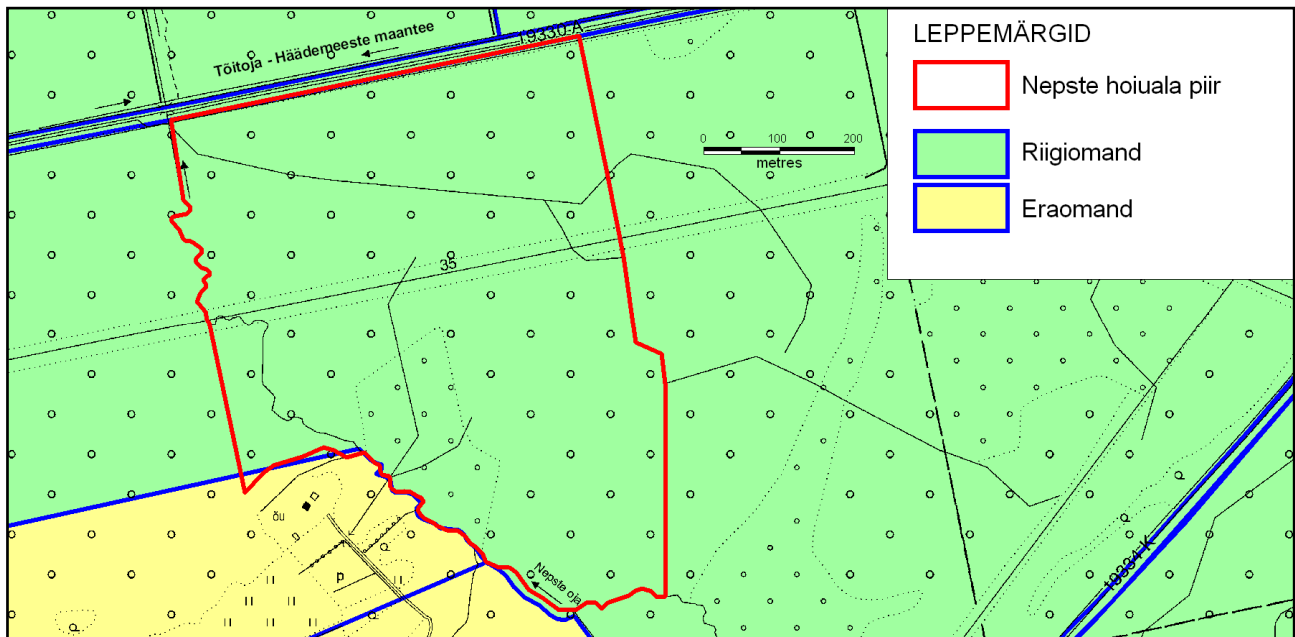
Nepste loodusala moodustati Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korraldusega nr 615-k „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri”. Selle korralduse lisa 1 punkti 2 alapunkti 252 kohaselt on moodustatud Nepste loodusala (EE0040335), mille kaitse-eesmärgiks on kaitsta Nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taimestiku ja loomastiku kaitse kohta I lisa nimetatud elupaigatüüpe – vanad looduspõhised metsad (9010*) ning rohunditerikkad kuusikud (9050).

Nepste hoiuala moodustati 02. juunil 2007. aastal Vabariigi Valitsuse 18. mai 2007. a määrusega nr 154 „Hoiualade kaitse alla võtmine Pärnu maakonnas“ (lisa 1). Nepste hoiuala kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisa nimetatud elupaigatüüpide – jõgede ja ojade (3260), vanade looduspõhised metsad (9010*) ning rohunditerikkaste kuusikute (9050) kaitse.

Kuna hoiualadel puuduvad kaitse-eeskirjad, siis kehtestab kaitserižiimi ja majandustegevuste piirangud looduskaitse eesmärgi. Hoiualal pole inimese liikumine piiratud, kuid erinevad majandus- ja arendustegevused ning planeeringud nõuavad kaitseala valitsejaga kooskõlastamist. Hoiualal ning samuti Natura 2000 võrgustikku kuuluval alal kehtib nõue, et loa taotlemisel tegevusele, millega eeldatavalt kaasneb oluline mõju alale, on kohustuslik korraldada kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamine.

1.2. Maakasutus

Nepste hoiuala paikneb kahel kinnistul Laiksaare metskond 3 (tunnus: 21301:004:0139) ja Kasemetsa (tunnus: 21302:001:0027). Mõlemal katastriüksusel on tegemist maatulundusmaaga ning metsamaaga. Hoiuala pindala katastriüksusel Laiksaare metskond 3 on 33,98 ha, mis moodustab 99,9 % hoiualast. Katastriüksuse Laiksaare metskond 3 haldajaks on Riigimetsa Majandamise Keskus. 0,04 ha suurune ala hoiualast asub eramaal. Hoiuala poolitab ida-läänesuunaline kõrgepingeliin, alal puudub asustus. Hoiuala maaomandi kaart on toodud joonisel 1.

Joonis 1. Nepste hoiuala maaomand.

1.3. Huvigrupid

Nepste hoiuala korraldamisel on oluline arvestada kohaliku kogukonna huvidega ja kaasata kohalikke elanikke hoiuala kaitse korraldamisse. Hoiuala igapäevatoos ja strateegiate väljatöötamisel tuleb teha koostööd erinevate huvigruppidega.

- **Keskkonnaamet** – Hoiuala kaitseväärtuste säilimine, liigilise mitmekesisuse ja kaitsealuste liikide soodsa seisundi tagamine ja võimalusel parandamine. Loodusala kaitseväärtuste säilimiseks vajaminevate tööde teostamine/korraldamine. Loodusala puudutava info kogumine ja analüüsimine.
- **Riigimetsa Majandamise Keskus** – Metsamajanduse planeerimine ja metsatööde korraldamine, puidu varumine. Riigimaal asuvate looduskaitsealuste väärtuste säilimise ja soodsa seisundi tagamine. Laiemalt on RMK huvi loodusala jääva riigimaa haldamine.
- **Kohalikud elanikud** – Kohaliku ressursi kasutamine – marjade, seente ja teiste metsa kõrvalsaaduste korjamine.
- **Jahimehed** – Jahipidamine.
- **Keskkonnaagentuur (KAUR)** – Loodusala puudutava seireinfo kogumine ja analüüsimine. Elupaikade kaitseks ja haruldaste liikide säilimiseks sobivate tegevuste väljatöötamine, elluviimine ja tulemuslikkuse hindamine. Eluslooduse seire.
- **Teadlased** – Loodusala elustiku ja ökoloogiliste tingimuste uurimine. Liigilise mitmekesisuse ja arengusuundade uurimine.

1.4. Nepste hoiuala kaitsekord

Kaitseala kuulub vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele hoiualade kategooriasse. Nepste hoiualal ei ole vööndeid eristatud.

Hoiualadel kaitse-eeskirjad puuduvad ning kaitsekord tuleneb otseselt Looduskaitseseadusest. Hoiualal on keelatud (Looduskaitseseadus, § 32 lõige 2) nende elupaikade ja kasvukohtade hävitamine ja kahjustamine, mille kaitseks hoiuala moodustati, ning kaitstavate liikide oluline häirimine, samuti tegevus, mis seab ohtu elupaikade, kasvukohtade ja kaitstavate liikide soodsa seisundi.

Looduskaitseseaduse § 14 lõige 1 järgi ei või hoiualal ilma kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekuta:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ega kõlviku sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid;
- 3) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 4) anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks;
- 5) anda projekteerimistingimusi;
- 6) anda ehitusluba;
- 7) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda vee erikasutusluba, ehitusluba või nõusolekut väikeehitise ehitamiseks.
- 8) jahiulukeid lisasööta.

Looduskaitseseaduse § 33 lõige 1 järgi peab hoiuala piires asuva kinnisasja valdaja esitama hoiuala valitsejale teatise järgmiste tegevuste kavandamise korral:

- 1) tee rajamine;
- 2) loodusliku kivimi või pinnase teisaldamine;
- 3) veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmise;
- 4) biotsiidi ja taimekaitsevahendi kasutamine;
- 5) loodusliku ja poolloodusliku rohumaa ning poldri kultiveerimine ja väetamine;
- 6) puisniiduilmelisel alal asuvate puude raiumine;
- 7) maaparandussüsteemi rajamine ja rekonstrueerimine.

Hoiualal on metsaraie keelatud (Looduskaitseseadus § 32 lõige 3), kui see võib rikkuda kaitstava elupaiga struktuuri ja funktsioone ning ohustada elupaigale tüüpiliste liikide säilimist. Hoiuala kaitsekorda reguleerivate seadusandlike aktide väljavõte on toodud lisa 1.

1.5. Uuritus

1.5.1. Läbiviidud inventuurid ja uuringud

Nepste loodusala metsaelupaikade kaardistamine ja looduskaitseala asutamise ettevalmistamine toimus projekti „Eesti metsakaitsealade võrgustik“ raames. Keskkonnaameti poolt on läbiviidud elupaikade inventuur 2012. aastal käesoleva kaitsekorralduskava jaoks täpsustava inventuurina.

EELIS andmetel on VEPL00850 registreeritud sulgja õhiku esinemine. Võimalik, et alal esineb veel mitmeid nn metsaliike. Kuna olemasolev ja kavandatav kaitseraie tagab nende elupaikade kaitse, ei ole spetsiaalse inventuuri teostamine kaitsekorralduslikult siiski hädavajalik, infot võib koguda juhuvaatlustega.

1.5.2. Riiklik seire

Keskkonnaregistri andmete alusel Nepste loodusalal seirejaamu ei asu.

1.5.3. Inventuuride ja tulemusseire vajadus

Metsaelupaikade inventuur

Nepste loodusalal on 2012 aastal teostatud metsaelupaikade kaardistamine. Kaitsekorralduskava edukuse hindamiseks on vajalik kaitsekorraldus perioodi lõpus metsaelupaikade inventuur. Elupaigatüüpide inventeerimisel lähtuda loodusdirektiivi I lisa elupaigatüüpide digikaardistamise juhendist, loodusdirektiivi metsaelupaigatüüpide inventeerimise juhendist. Elupaigatüüpide inventeerimine hõlmab kogu kaitseala. Inventuur on planeeritud 1 prioriteedi tööna ja tööd koordineerib Keskkonnaamet.

Foto 1. Nepste hoiuala metsaelupaik

Foto 2. Nepste hoiuala metsaelupaik

2. NEPSTE HOIUALA KAITSEVÄÄRTUSED JA KAITSEMEETMED

2.1. Elustik

2.1.1. Must-toonekurg

Must-toonekurg (*Ciconia nigra*) [LKS I, EPN 5, LiD I; HA-ei, LoA-ei]¹ on inimpelglik lind. Must-toonekure põhitoiduks on väiksemad kalad ja kahepaiksed. Toitu otsib põhiliselt madalatest varjulistest voolu- või seisuveekogudest. Pesapaigad asuvad suurtes metsamassiivides, mis jäävad inimasustusest kaugemale. Liik on väga tundlik häirimise suhtes (Sellis, 2009).

Nepste hoiualal asus vana must-toonekure pesapaik, mis 15 aastat tagasi raietega hävis. Must-toonekurg ei ole seatud hoiuala ja loodusala kaitse-eesmärgiks, küll on aga must-toonekurg nimetatud Nepste loodusala andmebaasis loodusalal pesitseva linnuna. RMK andmetel ei ole viimasel 30 aastal Nepste hoiualal must-toonekurg pesitsenud. Arvestades maantee lähedust ning hoiuala metsamassiivi tükeldamist elektriliini koridoriga, on väike tõenäosus must-toonekure taaspesitsemiseks hoiualal. Must-toonekurg ei ole seatud hoiuala kaitse-eesmärgiks, seepärast ei seata kaitsekorralduskavaga liigile kaitse-eesmärke. Kaitstes Nepste hoiuala metsaelupaiku, säilib eeldus must-toonekure taaspesitsema asumiseks hoiualal.

2.1.2. Laanerähn

Laanerähn (*Picoides tridactylus*) [LKS II, EPR 8, LiD I, HA-ei, LoA-ei] on Eestis väikesearvuline haudelind. Asustab suuri kuuse-segametsi. Sügisel ja varakevadel rändab Eestist läbi põhjapoolsete alade linde. Laanerähn on kohastunud eluks vanades küpsetes metsades, kus leidub olulisel määral üraskite kahjustustest või üleujutustest põhjustatud surnuid ja kahjustatud puid. Kuigi liik on eelkõige tüüpiline vanametsa liik, kohatakse teda ka lageraielankidel, kui seal leidub hulgaliselt kahjustatud või surnuid puid (Ahlen, 1975). Tavaliselt elab laanerähn Eestis vanades (> 80 aastat) okas- ja segametsamassiivides, kus leidub piisaval hulgal surnud jalalseisvaid puid (Evestus ja Nurmla, 2012). 2012 aasta andmetel pesitseb Nepste hoiualal üks paar laanerähne (EELIS). Laanerähn ei ole seatud hoiuala kaitse-eesmärgiks, seepärast ei seata kaitsekorralduskavaga liigile kaitse-eesmärke. Laanerähni kaitse on tagatud metsaelupaikade kaitsega.

2.2. Elupaigatüübid

2.2.1. Jõed ja ojad (3260)

Nepste loodusala kaitse-eesmärkides ei ole nimetatud jõgede ja ojade elupaigatüübi kaitset. Jõe ja oja elupaigatüübi kaitse on nimetatud määruses, millega moodustati Nepste hoiuala. Hoiuala lõuna- ja läänepiir kulgeb mööda Nepste oja. Nigula looduskaitsealalt algav ja Rannametsa jõkke suubuv 11,56 km pikkune Nepste oja on suuremas osas õgvendatud. Looduslik käänuline voolusäng on säilinud ainult Nepste hoiualal u 1,25 km ulatuses ning sellest ülesvoolu u 4 km ulatuses. Nepste hoiualast allavoolu ning paar kilomeetrit hoiualast ülesvoolu on Nepste oja õgvendatud, mis vähendab oja elupaigatüübi seisundi hinnangut ning raskendab loodusalal oja elupaigatüübi seisundi paranemist. Kaitsekorralduskavaga tehakse ettepanek moodustada Nepste hoiuala asemele

¹ LKS – Looduskaitseeaduse kohane kaitsekategooria; EPN – Eesti ohustatud liikide punase nimestiku ohukategooria; LiD – Linnudirektiivi lisa number; HA – Hoiuala kaitse-eesmärk; LoA – Loodusala kaitse-eesmärk

kaitseala ning nihutada praegust hoiuala piiri ojaga piirnevates lõikudes nii, et kaitseala piir kulgeks mööda Nepste oja vasakut kallast (oja jääb kaitseala koosseisu). Kaitseala kaitse-eeskirjaga tuleb seada piirang, et on keelatud Nepste oja voolusängi muutmine. Sellega tagatakse elupaiga säilimine vähemalt olemasolevas seisundis.

Elupaigatüübi kaardistamisel on kasutatud Eesti põhikaardi vooluvee telgjoont. Oja elupaigatüübi pindala arvutamisel on oja keskmiseks laiuks võetud 5 meetrit (kohati on oja laius ligi 8 meetrit, samas osades lõikudes on oja laiuks 4 meetrit). Jõgede ja ojade elupaigatüüp on esindatud ca 1250 meetrisel lõigul arvutusliku pindalaga 0,6 ha (tabel 1.) seisundiga hea (B). Nepste hoiuala elupaigatüüpide levik on toodud joonisel 2.

Kaitse-eesmärk:

- Eesmärk 30 aasta perspektiivis: Nepste hoiualal on jõgede ja ojade elupaigatüüp säilinud vähemalt 0,6 ha suurusel alal seisundiga vähemalt B.
- Eesmärk kaitsekorraldusperioodi jooksul: Nepste hoiualal on jõgede ja ojade elupaigatüüp säilinud vähemalt 0,6 ha suurusel alal seisundiga vähemalt B.

Mõjutegurid ja meetmed:

– Maaparandustööd.

Meetmed:

Kaitsekorra muutmine.

Nepste hoiuala asemele moodustada Nepste looduskaitseala ja liita kaitseala piires olev oja voolusäng kaitsealaga. Keelata kaitse-eeskirjaga Nepste oja voolusängi muutmine.

2.2.2. Vanad loodusmetsad (9010*)

Vanad loodusmetsad hõlmavad eeskätt puutumatu või vähese inimõjuga vanu metsi, aga ka looduslikult uuenenud hiljutisi põlenguid katvaid nooremaid puistuid. Eestis kuuluvad siia nii okas- ja segametsad kui ka suurem osa lehtmetsi: loo-, nõmme-, palu-, laane- ja rabastunud metsad, mille puurindes valitsevad mänd, kuusk, kask või haab (Paal, 2004). Natura andmebaasi kohaselt esineb Nepste hoiualal vana loodusmetsa elupaigatüüp 15,6 ha (tabel 1). 2012. aasta inventuuri andmetel esineb elupaigatüüp 24,1 ha suurusel alal. Elupaigatüübi seisund on valdavalt C (arvestatav). Suuremal osal hoiualast on tegemist naadi kasvukohatüübiga. Hoiuala kaguosas on ca 2 ha suurune ala sinilille kasvukohatüübiga. Elupaigatüübi seisund paraneb kolmekümne aasta perspektiivis loodusliku arengu tulemusena. Kaitsekorralduskava koostamisel korrastati elupaigatüüpide kaart. Parandati kaardi koostamise vigu ning korrigeeriti elupaikade piire põhikaardi alusel. Elupaigatüüpide levik on toodud joonisel 2.

Hoiuala režiim seab takistused ainult konkreetsetes elupaigas tehtavatele raietele, aga keeruline on seada või ei saa seada piiranguid alale, mis ei ole veel kujunenud elupaigaks. Hoiuala režiim ei võimalda kaitsta metsakompleksi tervikuna. Metsaelupaigatüüpide kaitseks on vajalik kehtestada sihtkaitsevööndi kaitse režiim, mis võimaldab keelata metsa majandamise.

Kaitse-eesmärk:

- Eesmärk 30 aasta perspektiivis: Nepste hoiualal on vana loodusmetsa elupaigatüüp säilinud vähemalt 24 ha suurusel alal seisundiga vähemalt B.
- Eesmärk kaitsekorraldusperioodi jooksul: Nepste hoiualal on vana loodusmetsa elupaigatüüp säilinud vähemalt 24 ha suurusel alal seisundiga vähemalt C.

Mõjutegurid ja meetmed:

– Metsamajanduslikud tööd.

Hoiualal on lubatud metsamajanduslikud tööd.

Meetmed:

Kaitsekorra muutmine.

Nepste hoiuala asemele moodustada Nepste looduskaitseala ja tsoneerida kogu ala sihtkaitsevööndisse.

– Maaparandus

Hoiualal läbib kuivenduskraav, mis teenindab väljaspool hoiuala asuvaid maaparandussüsteeme. Lisaks nimetatud kraavile on rida väiksemaid kraave, mis suubuvad peakraavi või Nepste ojasse. Aastakümnete jooksul on kraavide mõjuulatuses metsa kasv paranenud. Kraavide sulgemine olulist lisaefekti elupaigatüübi seisundile ei anna.

Meetmed:

Metsakoosluste looduslik areng.

2.2.3. Rohunditerikkad kuusikud (9050)

Rohunditerikka kuusiku elupaigatüüp hõlmab hea veevarustusega ning toitainerikka pehme mullahuumusega alasid maapinnalähedase liikuva põhjaveega orgudes, nõgudes, nõlvade jalameil ja sooservades. Puurindes valitseb kuusk, kuid kaasnedavad võivad ka laialehelised liigid. Liigirikka rohurinde moodustavad eelkõige kõrgekasvulised taimed. Natura andmebaasi kohaselt esineb Nepste hoiualal rohunditerikka kuusiku elupaigatüüp 12,1 ha (tabel 1) suurusel alal. 2012. aasta inventuuri andmetel Nepste hoiualal rohunditerikka kuusiku elupaigatüüpi ei esine. Varem rohunditerikkaks kuusikuks inventeeritud mets vastab 9,2 ha ulatuses vana loodusmetsa tunnustele. 2,8 ha suurusel alal ei vastanud kooslus elupaigatüübi kriteeriumitele. Tegemist on elektriliini kaitsevööndiga ning endistele lageraielankidele kasvanud noorendikega. Kaitsekorralduskavaga tehakse ettepanek rohunditerikka kuusiku elupaigatüübi väljaarvamiseks loodusala ja hoiuala kaitse-eesmärkide hulgast (lisa 4).

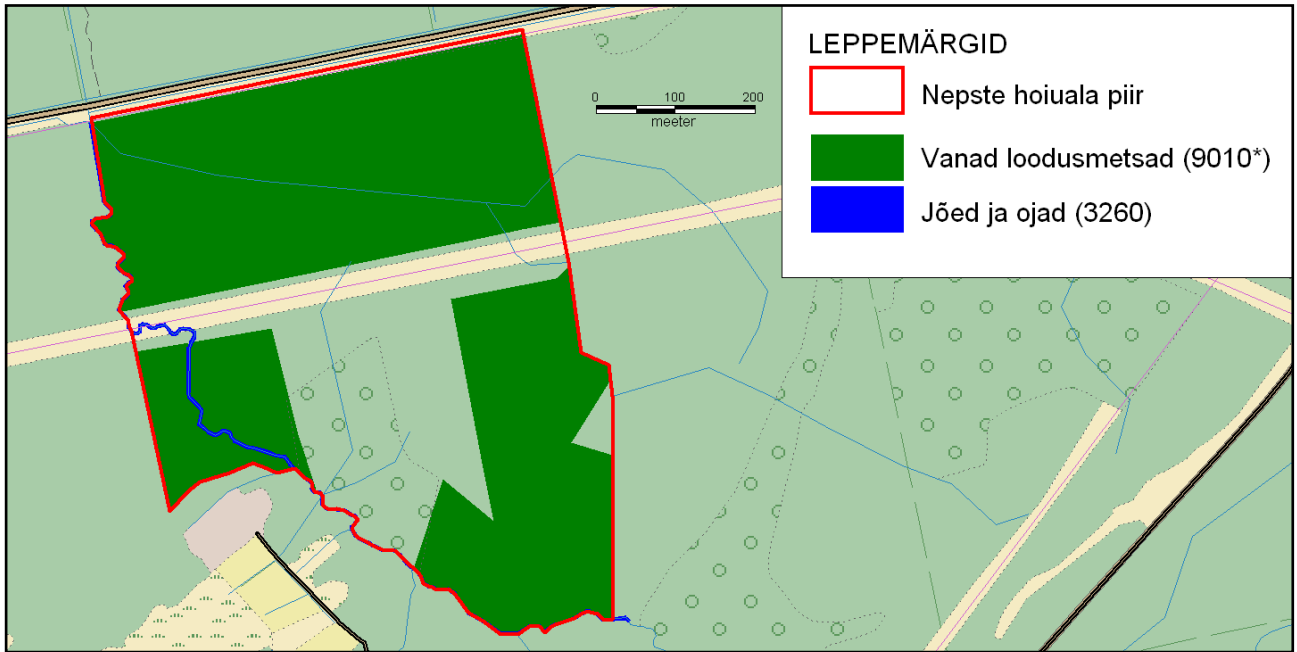
Kuna hoiualal rohunditerikka kuusiku elupaigatüüpi ei esine, siis ei seata elupaigale kaitse-eesmärke.

Tabel 1. Nepste hoiuala elupaigatüübid ja kõlvikud (pindalad on arvatud Cartesian alusel)

Elupaiga KOOD ¹	Elupaik/kõlvik	Pindala (ha) (Natura andmebaas)	Pindala (ha) (2012 a. seisuga)	NATURA elupaikade seisund ² (ha)		
				A	B	C
3260	Jõesed ja ojad	–	0,6		0,6	
9010*	Vanad loodusmetsad	15,6	24,1	2,0	3,2	18,9
9050	Rohunditerikkad kuusikud	12,1	–			
	Muud kõlvikud	6,5	9,5			
	KOKKU	34,2	34,2	2,0	3,8	18,9

¹ Kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu loodusdirektiivi 92/43/EMÜ I lisale. Tärniga (*) on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid.

² Elupaigatüübi seisund A – väga hea, B – hea, C- arvestatav.

Joonis 2. Nepste hoiuala elupaigatiübid.

3. NEPSTE HOIUALA VÄÄRTUSTE TUTVUSTAMINE JA KÜLASTUSKORRALDUS

Nepste hoiuala jääb olulisematest külastusobjektidest kõrvale ja hoiualal puuduvad külastusrajatised. Hoiualal käiakse korjamas marju ja seeni. Hoiuala on hästi ligipääsetav, kuna ala põhjapiiril on Tõitoja-Häädemeeste maantee. Nepste hoiualale ei planeerita külastusrajatisi.

Visioon ja eesmärk:

Nepste hoiuala külastuskoormus on jäänud endisele väheintensiivsele tasemele ja seda iseloomustab juhuslikkus. Hoiualal ei rakendata aktiivset külastuskorraldust ega rajata külastustaristut.

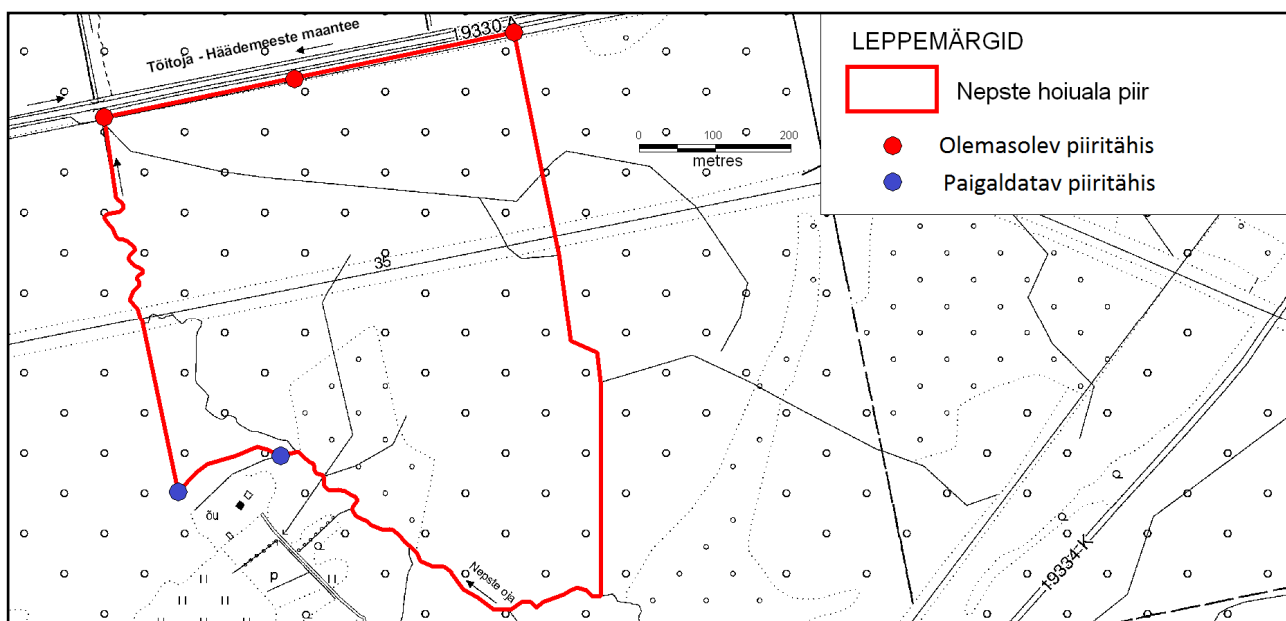
4. NEPSTE HOIUALA KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED, EELARVE JA AJAKAVA

4.1. Tegevuste kirjeldus

4.1.1. Hoiuala piiritähiste uuendamine ja tähistamata piirilõikude tähistamine

Nepste hoiuala välispiir on maantee ääres tähistatud. Hoiuala piirile on paigaldatud 3 keskmise suurusega piiritähist. Hoiuala piiri tähistamiseks tuleb paigaldada täiendavalt kaks keskmise suurusega tähist. Tähiste asukohtade kaart on toodud joonisel 3. Kaitseala moodustamise järgselt tuleb kaitseala tähisted välja vahetada. Tähiste asendamiseks tehakse kaitsekorralduskava muudatus.

Hoiuala tähistamise teostaja on Riigimetsa Majandamise Keskus. Hoiuala piiritähiste uuendamine ja tähistamata piirilõikude tähistamine on 2. prioriteedi tegevus.

Joonis 3. Hoiuala piiritähised.

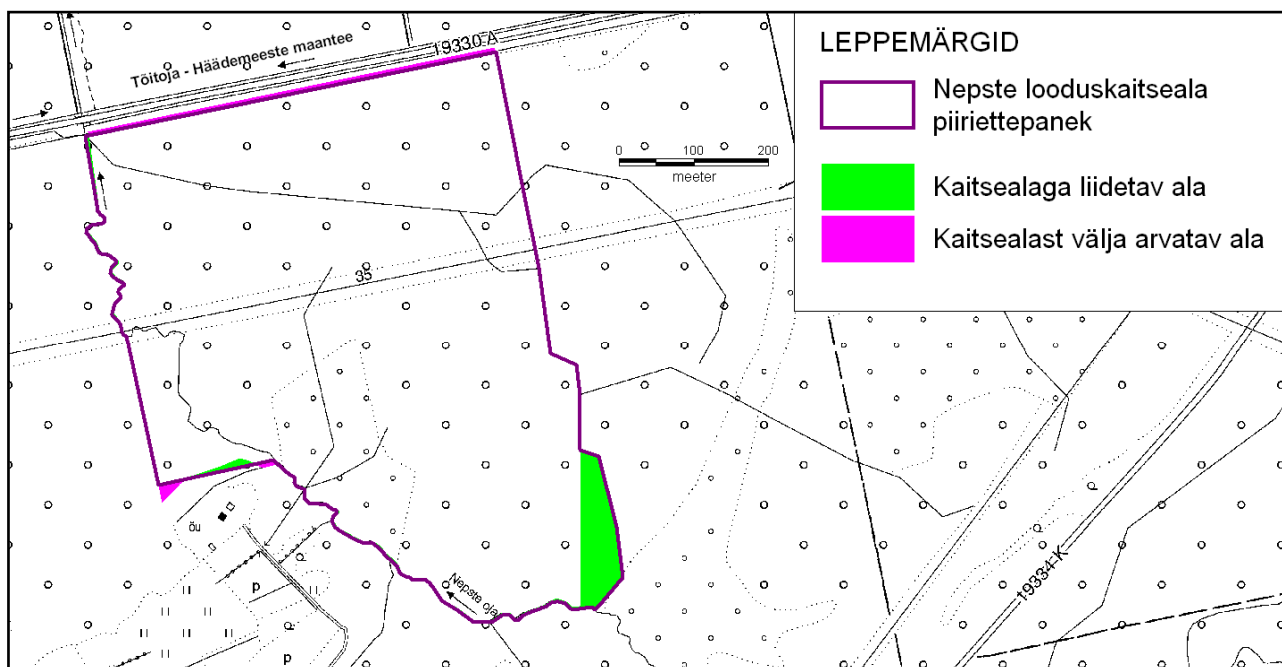
4.1.2. Kaitsekorra muutmine

Selleks, et tagada Euroopa Nõukogule Natura loodusalade võrgustiku raames võetud kohustused ning Nepste hoiuala elupaigatüüpide kaitse, tuleb Nepste hoiuala kaitsekorda muuta. Nepste hoiuala asemele tuleb moodustada looduskaitseala ning arvestades metsaelupaigatüüpide levikut tuleb kogu ala tsoneerida sihtkaitsevööndisse välja arvatud elektriliini kaitsetsoon.

Kaitsekorra muutmisel tuleb arvestada alljärgnevaid asjaolusid:

1. Kaitseala kaitse-eesmärgiks seada elupaigatüüpide vanad loodumetsad (9010*) ning jõed ja ojad (3260) kaitse.
2. Kaitse-eeskirjaga keelata Nepste oja kaldajoone muutmine.
3. Mõistlik on kaitseala piiri korrigeerida nii, et kogu kavandatav Nepste looduskaitseala jääks riigimaale (katastriüksusele tunnusega 21301:004:0139).
4. Liita loodava kaitsealaga Nepste hoiualast kagusse jäävad metsa vääriselupaigad VEPL01601 ja VEPL00851. Piirimuudatuste ettepanek on toodud joonisel 4.
5. Tsoneerida Nepste looduskaitseala ühte sihtkaitsevööndi ning ühte piiranguvööndi. Piiranguvööndi jätta elektriliini kaitsetsoon.
6. Korrigeerida loodava kaitseala piiri nii, et kaitseala piir kulgeks mööda Nepste oja vasakut kallast (oja jääb kaitseala koosseisu).
7. Seoses Nepste looduskaitseala moodustamisega ning kaitseala piiri korrigeerimisega tuleb korrigeerida ka Nepste loodusala piiri ning kaitse-eesmärke.

Kaitseala piiri korrigeerimisega liidetakse Nepste looduskaitsealaga 1,2 ha suurune ala ning arvatakse kaitse alt välja 0,4 ha suurune ala. Kaitse alt arvatakse välja eramaal (katastriüksus 21302:001:0027) ning transpordimaal (katastriüksus 21302:001:0015) olevad alad. Kokku suureneb Nepste looduskaitseala pindala 0,8 ha võrra.

Joonis 4. Planeeritava Nepste looduskaitseala piiriettepanek.

4.2. Eelarve

Eelarve tabelisse (tabel 2.) on koondatud eelnevate analüüsidenä esitatud tööd, mis on täitmiseks käesoleva kaitsekorralduskavaga ettenähtud perioodi jooksul.

Tabelis on tegevused jaotatud vastavalt tegevuse olulisusele järgmistesse prioriteetsusklassidesse:

- 1) esimene prioriteet – hädavajalik tegevus, milleta kaitse-eesmärkide täitmine planeeritavas ajavahemikus on võimatu, see on väärtuste säilimisele ja toimiva ohuteguri kõrvaldamisele suunatud tegevus; kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamiseks vajalik tegevus;
- 2) teine prioriteet – vajalik tegevus, mis on suunatud väärtuste taastamisele, eksponeerimisele ja potentsiaalsete ohutegurite kõrvaldamisele;
- 3) kolmas prioriteet – soovituslik tegevus ehk tegevus, mis aitab kaudselt kaasa väärtuste säilimisele ja taastamisele ning ohutegurite kõrvaldamisele.

Tabel 2. Nepste hoiuala kavandatavad kaitsekorralduslikud tegevused, eelarve ja ajakava

Nr. ¹	Tegevuse nimetus	Tegevuse tüüp	Korraldaja ²	Priori- teet	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Maksumus kokku
					Sadades eurodes										
	INVENTUURID, SEIRED, UURINGUD														
1.5.3.	Metsaelupaiga inventuur	Inventuur	KA	1										X	
	TARISTU														
4.1.1.	Hoiuala piiritähiste uuendamine ja tähistamata piirilõikude tähistamine	Kaitsealuste objektide tähistamine	RMK	2			2							1	3
	KAVAD, EESKIRJAD														
4.1.2.	Kaitsekorra muutmine	Kaitsekorra muutmine	KA	1					X						
5.	Kaitsekorralduskava vahhindamine	Tegevuskava	KA	1					X						
5.	Kaitsekorralduskava uuendamine	Tegevuskava	KA	1										X	
	KOKKU						2							1	3

1) Peatüki number, kus on tegevuse täpsem seletus.

2) KA - Keskkonnaamet, RMK – Riigimetsa Majandamise Keskus.

X - Keskkonnaameti poolt täidetavad plaanipärased tööülesanded.

5. NEPSTE HOIUALA KAITSEKORRALDUSKAVA TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE JA UUENDAMINE

Kaitsekorralduskava tulemuslikkuse hindamise aluseks on teostatud elupaikade kordusinventuur ning kaitsekorralduslike tööde käigus kogutud andmed. Kaitsekorralduskava on koostatud 10 aastaks (2015-2024). Käesoleva kaitsekorralduskava täitmise vaheanalüüs teostatakse 2019. aastal, kaitsekorralduskava täitmise analüüs 2024. aastal. Kaitsekorralduskava täitmise analüüs on ühtlasi ka aruanne selle täitmise efektiivsuse osas. Tulemuslikkuse hindamiseks võetakse aluseks alljärgneva tabeli näitajad.

Tabel 3. Nepste hoiuala kaitsekorralduskava täitmise edukuse hindamiskriteeriumid.

Väärtus	Indikaatorid	Kriteerium	Oodatav tulemus	Selgitus
Elupaigad				
Vanad loodusmetsad (9010*)	Elupaiga pindala (ha)	24	24	Elupaiga pindalast 8% on seisundiga A 13% on seisundiga B ja 79% seisundiga C
	Elupaiga seisund	C	C	
Jõesed ja ojad (3260)	Elupaiga pindala (ha)	0,6	0,6	
	Elupaiga seisund	B	B	

6. KASUTATUD MATERJALID

EELIS = Eesti Looduse Infosüsteem. <http://loodus.keskkonnainfo.ee>. Seisuga 20. veebruar 2014.

Ahlén, I. 1975. Forestry and the bird fauna in Sweden. - *Ornis Fennica* 52: 39-44.

Evestus, T. ja Nurmla, A. 2012. Laanerähni (*Picoides tridactylus*) kaitse tegevuskava. Tartu. Eelnõu

Paal, J. (koostaja) 2004. Euroopas väärtustatud elupaigad Eestis. Eesti Keskkonnaministeerium. Tallinn.

Sellis, U. 2009. Must-toonekure *Ciconia nigra* kaitse tegevuskava aastateks 2009-2013. Kotkaklubi., Otepää.

Viilma, K. jt. (koostajad). 2001. Eesti metsakaitsealade võrgustik. Projekti lõpparuanne. Tartu.

LISAD

Lisa 1. Väljavõte Nepste hoiuala kaitset reguleerivatest õigusaktidest

Vabariigi Valitsuse määrus 18.05.2007 nr 154

Hoiualade kaitse alla võtmine Pärnu maakonnas¹

Vastu võetud 18.05.2007 nr 154

RT I 2007, 38, 274

jõustumine 02.06.2007

Määrus kehtestatakse « Looduskaitseaduse » § 10 lõike 1 alusel.

§ 1. Pärnu maakonnas kaitse alla võetavad hoiualad ja kaitse alla võtmise eesmärk

(1) Pärnumaal võetakse kaitse alla järgmised hoiualad:

.....

21) Nepste hoiuala, mille kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide – jõgede ja ojade (3260), vanade loodusmetsade (9010*) ning rohunditerikaste kuusikute (9050) kaitse;

.....

(2) Lõikes 1 nimetatud hoiualade piirid on märgitud kaartidel määruse lisas³.

§ 2. Hoiualade valitseja

Paragrahvi 1 lõikes 1 nimetatud hoiualade valitseja on Keskkonnaamet.

¹Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50; C 241, 29.08.1994, lk 175; L 305, 8.11.1997, lk 42–65; L 236, 23.09.2003, lk 667–702; L 284, 31.10.2003, lk 1–53) ja nõukogu direktiiv 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (EÜT L 103, 25.04.1979, lk 1–18; L 291, 19.11.1979, lk 111; L 319, 7.11.1981, lk 3–15; L 233, 30.08.1985, lk 33–41; L 302, 15.11.1985, lk 218; L 100, 16.04.1986, lk 22–25; L 115, 8.05.1991, lk 41–55; L 164, 30.06.1994, lk 9–14; C 241, 29.08.1994, lk 175; L 223, 13.08.1997, lk 9–17; L 236, 23.09.2003, lk 667–702).

² Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale. Tärniga (*) on tähistatud esmatahtsad elupaigad.

³ Hoiualade piirid on märgitud määruse lisas esitatud kaardil Eesti põhikaardi (mõõtkava 1:10 000) alusel, kasutades Lamberti koonilist Euref EST 92 projektsiooni, kinnitatud kaitsealade välispiire ja maakatastri andmeid seisuga juuni 2004. a. Pärnu jõe hoiuala välispiir on märgitud lisas esitatud kaartidel, mille koostamisel on kasutatud Eesti põhikaarti (mõõtkava 1:10 000), LEST 97 1 mm täpsusega (EUREF89) projektsiooni ja maakatastri andmeid seisuga aprill 2010. a. Alade kaartidega saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeriumis, keskkonnaregistris ning maainfosüsteemis (www.maaamet.ee). [RT I 2010, 52, 334 - jõust. 01.08.2010]

Väljavõte looduskaitseeaduse punktidest, mis reguleerivad hoiuala kaitsekorda

3. Peatükk KAITSE KORRALDAMINE

§ 14. Üldised kitsendused

(1) Kaitsealal, hoiualal, püsielupaigas ja kaitstava looduse üksikobjekti kaitsevööndis ei või ilma kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekuta:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ega kõlviku sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid;
- 3) [kehtetu - RT I, 18.04.2013, 1 - jõust. 01.05.2013]
- 4) [kehtetu - RT I 2007, 25, 131 - jõust. 01.04.2007]
- 5) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 6) anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks;
- 7) anda projekteerimistingimusi;
- 8) anda ehitusluba;
- 9) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda vee erikasutusluba, ehitusluba või nõusolekut väikeehitise ehitamiseks; [RT I 2007, 25, 131 - jõust. 01.04.2007]

10) jahiulukeid lisasöötä. [RT I, 18.04.2013, 1 - jõust. 01.05.2013]

(2) Kaitstava loodusobjekti valitseja ei kooskõlasta käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevust ja muud tegevust, mis vajab kaitse-eeskirja kohaselt kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitstava loodusobjekti kaitse eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit.

(3) Kaitstava loodusobjekti valitseja võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuste ja muude tegevuste, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajavad kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekut, kooskõlastamisel kirjalikult seada tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitstava loodusobjekti kaitse eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevusi ei esitatud kaitstava loodusobjekti valitsejale kooskõlastamiseks või tegevustes ei arvestatud käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel seatud tingimusi, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärasust sellise tegevuse õiguspärasuse osas.

(5) Keskkonnaministeeriumil või Keskkonnaametil on keskkonnamõju hindamise järelevalvajana õigus määrata kaitstava loodusobjekti kaitseks keskkonnanõudeid, kui kavandatav tegevus võib kahjustada kaitstava loodusobjekti kaitse eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit. [RT I 2009, 3, 15 - jõust. 01.02.2009]

5. peatükk HOIUALAD

§ 32. Hoiuala

(1) Hoiuala moodustatakse loodusliku loomastiku, taimestiku ja seenestiku soodsa seisundi tagamiseks, kui see ei ole tagatud muul käesoleva seadusega sätestatud viisil.

(2) Hoiualal on keelatud nende elupaikade ja kasvukohtade hävitamine ja kahjustamine, mille kaitseks hoiuala moodustati ning kaitstavate liikide oluline häirimine, samuti tegevus, mis seab ohtu elupaikade, kasvukohtade ja kaitstavate liikide soodsa seisundi.

(3) Hoiualal on metsaraie keelatud, kui see võib rikkuda kaitstava elupaiga struktuuri ja funktsioone ning ohustada elupaigale tüüpiliste liikide säilimist.

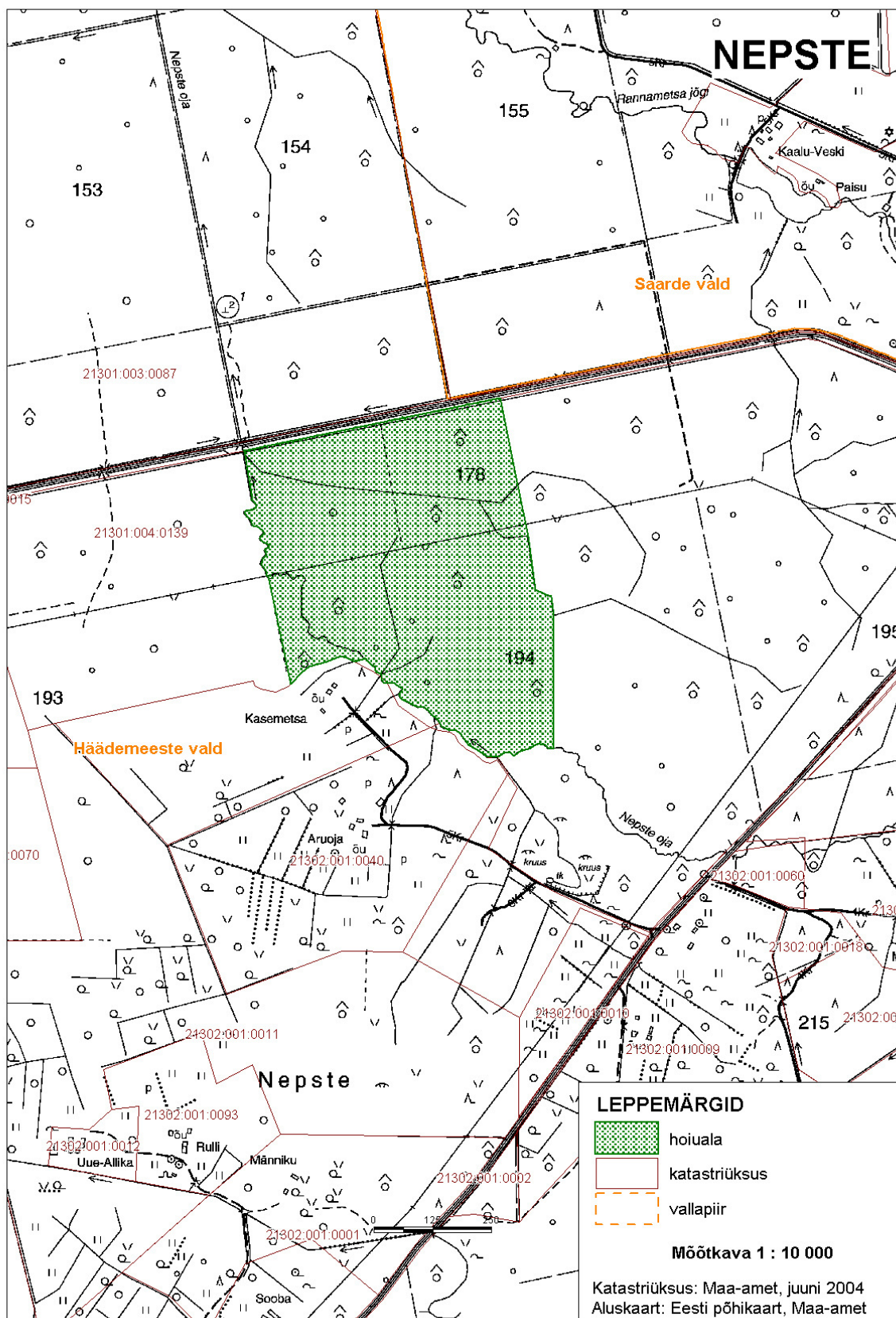
(4) Metsaseaduse kohase metsateatise menetlemisel tuleb arvestada hoiuala kehtestamise eesmärki. Hoiuala valitseja võib kohustada:

- 1) tegema kavandatavat metsaraiet kindlaks määratud ajal;
- 2) kasutama kavandatava raie korral kindlaks määratud tehnoloogiat.

(4¹) Kui kavandatav uuendusraie on kooskõlas käesoleva paragrahvi lõigetega 2 ja 3, on hoiualal lubatud lageraie langi suurus kuni kaks hektarit ja laius kuni 30 meetrit ning turberaie langi suurus kuni viis hektarit. [RT I 2009, 53, 359 - jõust. 21.11.2009]

(5) Hoiualal kavandatava tegevuse mõju elupaikade ja liikide seisundile hinnatakse keskkonnamõju hindamise käigus või käesoleva seaduse §-s 33 sätestatud korras.

Lisa 2. Nepste hoiuala kaart

Lisa 3. Nepste hoiuala väärtuste koondtabel

Väärtus	Kaitse-eesmärk	Ohutegurid	Meetmed	Oodatavad tulemused
2.2. Elupaigad				
Vanad loodumetsad (9010*)	Nepste loodusalal on vana loodumetsa elupaigatüüp säilinud vähemalt 24 ha suurusel alal seisundiga vähemalt B.	Metsamajanduslikud tööd.	Kaitsekorra muutmine.	Nepste loodusalal on vana loodumetsa elupaigatüüp säilinud vähemalt 24 ha suurusel alal seisundiga vähemalt C.
		Maaparandus.	Metsakoosluste looduslik areng.	
Jõed ja ojad (3260)	Nepste hoiualal on jõgede ja ojade elupaigatüüp säilinud vähemalt 0,6 ha suurusel alal seisundiga vähemalt B.	Maaparandustööd.	Kaitsekorra muutmine.	Nepste hoiualal on jõgede ja ojade elupaigatüüp säilinud vähemalt 0,6 ha suurusel alal seisundiga vähemalt B

Lisa 4. Ettepanek Nepste loodusala kaitse-eesmärkide ja Natura andmebaasi muutmiseks

Tabel 1. Keskkonnaministeriumile esitatav ettepanek standardandmebaasis elupaigaandmestiku muutmiseks.

Loodusala kood	Loodusala nimi	Natura 2000 loodusalade standard-andmebaasi andmestik					Uus andmestik					Põhjendused
		I lisa. Elupaigatüübid		Ala hinnang			I lisa. Elupaigatüübid		Ala hinnang			
		Kood	Katvus [ha]	A B C D	A B C		Katvus [ha]	Andmete kvaliteet	A B C D	A B C		
				Esinduslikkus	Looduskaitseline seisund	Üldhinnang			Esinduslikkus	Looduskaitseline seisund	Üldhinnang	
EE0040335	Nepste loodusala	9010*	15,48	B	A	B	24,0	hea	C	C	C	Elupaigatüübi pindala suurenes andmete täpsustamise tulemusena. Elupaiga pindala suurenes, kuna osa elupaigast oli ekslikult määratud rohunditerikka kuusiku (9050) elupaigatüübiks.
		9050	12,04	A	C	A	–	hea				Nepste loodusalal ei leidu rohundirikka kuusiku (9050) elupaigatüüpi. Elupaik oli ekslikult määratud. Elupaigatüübiks määratud alast 9,2 ha on elupaik vanad loodumetsad (9010*) ning 2,8 ha ei vasta elupaiga nõuetele (noorendikega raielangid, elektriliini kaitsekoridor).